

UDENRIGSMINISTERIET

BUDSKABER til brug for ministeren for udviklingssamarbejde

Talepunkt til samrådsspørgsmål I om udviklingsbistand til Afrika

[Intro]

Tak for invitationen til dette samråd. Jeg er glad for at få muligheden for at drøfte udviklingsbistanden til netop Afrika, som regeringen har stort fokus på.

Regeringens udgangspunkt er, at Europa og Afrika har brug for hinanden. At Afrika skal have et markant løft i EU's arbejde fremover. Og at regeringen vil gentænke den danske Afrikapolitik. Det vil vi, fordi Afrika er det mest udsatte kontinent i verden. Der er flest konflikter. Der er enorm ulighed. Der er flest skrøbelige lande. Befolkningerne vokser. Og samtidig rammes kontinentet hårdt af klimaforandringerne.

Men Afrika rummer også et enormt potentiale. For bæredygtig udvikling, innovation, samarbejde og handel.

Afrikas unge er kontinentets største styrke. Men uden håb søger de unge væk.

Derfor skal der være reelle alternativer til irregulær migration for de mange unge afrikanere i deres oprindelseslande. Så de ser en mulighed for at blive og bygge deres egne samfund op.

Det er regeringens politik, at Europa og Danmark skal være solidariske med Afrika. Vi skal etablere et tæt partnerskab med kontinentet, hvor vi bringer alle vores instrumenter i spil. Det handler nemlig ikke kun om udviklingsbistand. Bistanden kan ikke klare opgaven alene. Det vender jeg tilbage til.

Jeg har modtaget tre spørgsmål. Jeg vil besvare dem i den rækkefølge, som de er blevet stillet.

[A. Hvad mener ministeren om det internationale fald i bistanden pr. indbygger til Afrika?]

Lad mig slå fast, at udviklingsbistanden er en vigtig støtte til særligt de fattige og skrøbelige lande i Afrika.

For mens ethvert land har ansvaret for sin egen udvikling, så kan mange af de afrikanske lande ikke løfte det alene. Udfordringerne med fattigdom, ulighed, migration og klimaforandringer er simpelthen for store.

Jeg er derfor også enig i, at det er et problem, at bistanden falder.

Så meget desto mere afgørende er det, at alle rige lande lever op til FN's mål om at yde minimum 0,7 pct. af BNI i udviklingsbistand. Et meget bredt flertal i Folketinget står bag, at Danmark lever op 0,7 pct.-målet. Det gør vi, som et af kun fem vestlige lande. Og har gjort det i over 40 år.

Hvis alle EU-lande, der er medlemmer af OECD-DAC, levede op til målet om de 0,7 pct., ville det alene betyde minimum 233 mia. kr. ekstra om året. Og det ville gøre en stor forskel, som Verdensbanken fastslår i den rapport, samrådsspørgsmålet henviser til.

Derfor presser regeringen på for at andre rige lande løfter deres udviklingsbistand. Vi skal have udvidet 0,7-klubben.

Samtidig er det i mine øjne klart, at udviklingsbistand aldrig kan stå alene. Noget, som Knud Vilby også fremhæver i sin artikel.

Det kræver mange flere milliarder til bæredygtig udvikling og jobskabelse, hvis de afrikanske lande skal nå verdensmålene.

Det er svært at sætte et præcist tal på. Men to billioner US dollars – på amerikansk 2 trillions – dvs. to tusinde milliarder dollars om året bliver ofte nævnt. Blandt andet af OECD. Verdens samlede bistand er ca. 150 mia. US Dollars om året. Det vil sige alt for lidt i forhold til behovet.

Derfor skal vi have de store private fonde, banker og erhvervslivet på banen for at lykkes.

Og det handler ikke alene om adgang til penge. Lige så vigtigt er den viden, innovation og kraft, der er hos mange virksomheder og iværksættere.

Som jeg sagde indledningsvist er landenes egen indsats altafgørende. De skal selv sætte sig i førersædet for at nå de fattigste og bekæmpe ulighed. Det handler om at sikre bedre regeringsførelse, bekæmpe korrupion, fremme demokrati, menneskerettigheder og ligestilling. Og få et skattesystem, der virker til fordel for de fattigste.

Udviklingsbistanden skal hjælpe de afrikanske lande og hjælpe med at mobilisere de nødvendige ressourcer. Og derfor fortsætter jeg arbejdet for at få EU og andre lande til at øge deres samlede udviklingsbistand.

[B. Hvilke konsekvenser kan Danmarks faldende bistand til Afrika få for udviklingen i Afrika– herunder også i forhold til antallet af flygtninge?]

Lad mig starte med at sige, at denne regering af naturlige grunde ikke kan tage ansvar for udviklingen i bistanden tilbage fra 2011 til 2017.

Når det er sagt, har vi alligevel kigget på den måde, tallene er lavet på. Og jeg vil for god ordens skyld sige, at det angivne fald ikke bare kan stå alene. Det hører nemlig med til billedet, at opgørelsesmetoderne er ændret undervejs. En del af faldet – ca. 100 mio. dollars over perioden – skyldes således, at visse udgifter til civilsamfundet opgøres på en anden måde i 2017 end i 2011. Herudover har man fra dansk side i stigende grad øremærket dele af den multilaterale bistand til bestemte indsatser og bestemte regioner inklusive i Afrika. Denne typer øremærkede bidrag tæller dog ikke med. Også selv om de fortsat går til Afrika.

Jeg skal samtidig være ærlig og sige, at vi ikke kan lave et samlet tal, der korrigerer for disse ændringer. Og derfor heller ikke, hvor meget mindre det reelle fald er.

Til gengæld vil jeg sige, at vores regering klart har meldt ud, at Afrika skal have et løft. Navnlig gennem EU's indsats.

Regeringen tog med finansloven for 2020 et første skridt mod en markant omlægning af dansk udviklingsbistand inden for rammerne af Verden 2030. En vigtig del heraf er at gentænke Afrikapolitikken. På FL20 omlagde regeringen derfor ca. 720 mio. kr. til prioriterede indsatser i lande og regioner i Afrika. Særligt til skrøbelige lande og regioner som Sahel og Afrikas Horn, hvor udfordringerne er massive.

Vi har prioriteret at sætte ind mod klimaforandringerne. Mod den irregulære migration for at understøtte et retfærdigt og humant asylsystem. Vi har sat ind for at fremme håb og muligheder for de unge, kæmpe for piger og kvinders rettigheder. Og at skabe lige muligheder og anstændige jobs. Denne omlægning vil vi fortsætte med de kommende år.

Lad mig også nævne, at vi arbejder for et markant løft af Afrika på EU's kommende budget, MFF'en, for 2021-2027. Budgettet er under forhandling, og regeringen håber fortsat på – som jeg redegjorde for i FEU forrige fredag – et styrket løft af Afrika.

Med hensyn til den del af spørgsmålet, der vedrører flygtninge.

Fattigdom, ulighed og manglende muligheder i mange lande i Afrika fører ofte til ustabilitet og konflikt. Og dermed også til flygtninge-, migrations- og fordrivelseskriser.

De samme lande og mennesker presses på samme tid af klimaforandringer, der er med til at fjerne livsgrundlaget for mange.

Det er yderst komplekse forhold, der er i spil. Og som bidrager til, at verdens flygtninge- og fordrivelseskriser bliver stadig mere langvarige.

Politiske løsninger, vilje og stabilitet er afgørende.

Men både før og efter en politisk løsning kan dansk bistand spille en vigtig rolle. Derfor vil regeringen sikre et langt større fokus på nærområderne, hvor vi kan hjælpe flest.

Netop på grund af de langvarige konflikter, skal vi være til stede både med humanitær bistand og med mere langsigtet bistand til jobs, uddannelse og sundhed. Vi skal støtte lokalsamfundene, så de ikke kolliderer under presset.

Under mit besøg i Burkina Faso i januar mødtes jeg med folk, der var flygtet fra terroren i den nordlige del

af landet. De fleste burkinere, der er blevet internt fordrevet, bor nu hos venner eller bekendte - eller hos helt fremmede. Lokalbefolkningen yder en meget stor indsats og tilbyder husly og anden hjælp. Men ressourcerne er små, og der er grænser for, hvad den lokale befolkning kan løfte.

Regeringen vil i stigende grad målrette udviklingsbistanden til flygtninge, internt fordrevne og lokale værtssamfund. På Finansloven for 2020 afsatte regeringen 320 mio. kr. til nye indsatser i nærområder og skrøbelige lande. Derudover 200 mio. kr. om året de næste fem år til at håndtere klima, konflikt og fordrivelse i bl.a. Sahel.

Men vi vil fortsat have fokus på grundlæggende årsager til kriser og fordrivelse. På fattigdomsbekæmpelsen og uligheden. Gennem den langsigtede indsats i fx Burkina Faso er vi med til at bygge fundamentet for fremtiden.

[C. Hvordan mener ministeren, at regeringen kan sikre, at FN-målene inden for sundhed, uddannelse og fattigdomsstøtte nås i lyset af den faldende bistand til Afrika?]

Afslutningsvist vil jeg besvare spørgsmålet om, hvordan regeringen kan sikre, at verdensmålene om sundhed, uddannelse og fattigdomsstøtte opnås.

Danmark har stort fokus på Afrika i støtten til verdensmålene – herunder på uddannelse og sundhed. I vores landeprogrammer i både Tanzania og Kenya har vi specifikke sundhedsprogrammer med fokus på bl.a. seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder. Danmark støtter herudover først og fremmest sundhed og uddannelse gennem en række globale fonde og FN-organisationer.

En del af denne støtte er øremærket Afrika. Fx gav Danmark sidste år 75 mio. kr. til Global Financing Facility, som er en fond for kvinders og børns sundhed

samt forebyggelse af spædbarnsdødelighed - specifikt øremærket til lande i Afrika.

Yderligere bidrager Danmark til Education Cannot Wait-fonden med 250 mio. kr. i 2019-2022 med fokus på uddannelse i humanitære kriser. Education Cannot Wait støtter indsatser i 17 afrikanske lande og havde i februar 2020 støttet uddannelse for 2,3 millioner børn berørt af kriser verden over.

Regeringen lægger vægt på, at Danmarks støtte til multilaterale organisationer har et skarpt fokus på Afrika. Vi vil samtidig bruge vores stemme i EU og vores plads i bestyrelser og andet i FN og andre internationale organisationer til at øge fokus på Afrika og på nærrområder. Sammen skaber vi den største forandring dér, hvor behovene er størst.

Jeg ser frem til drøftelsen.

Tak for ordet.